

Zakres wiedzy i umiejętności oraz wykaz literatury
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Biologii
dla uczniów w roku szkolnym 2023/2024

I stopień – 26 październik 2023 (czwartek) 8.00

I. Obszary umiejętności

Uczeń:

- wyjaśnia zjawiska i procesy biologiczne zachodzące w organizmach żywych
- opisuje, porządkuje i rozpoznaje organizmy żywe
- wykorzystuje różnorodne źródła i metody pozyskiwania informacji,
- odczytuje, analizuje, interpretuje i przetwarza informacje tekstowe, graficzne i liczbowe,
- posługuje się podstawową terminologią biologiczną,

II. Treści kształcenia

1. Ogólna budowa organizmów żywych:

- a) hierarchiczna organizacja budowy organizmów
- b) rozpoznawanie na podstawie rysunku, schematu, zdjęcia lub opisu organizmów żywych
- c) charakterystyczne cechy budowy bakterii, protistów, grzybów, roślin i zwierząt oraz rozpoznawanie ich na schemacie, zdjęciu lub na podstawie opisu
- d) czynności życiowe organizmów żywych.

2. Różnorodność organizmów żywych:

- a) zasady systemu klasyfikacji biologicznej
- b) charakterystyczne cechy organizmów, które pozwalają przyporządkować je do odpowiednich królestw
- c) wirusy jako bezkomórkowe formy materii
- d) bakterie – występowanie, budowa, czynności życiowe
- e) protisty – różnorodność budowy i czynności życiowe

f) grzyby – występowanie, charakterystyczne cechy budowy, różnorodność budowy, czynności życiowe (odżywianie, oddychanie), znaczenie.

3. Różnorodność i jedność roślin:

a) tkanki roślinne – lokalizacja w organizmie, charakterystyczne cechy budowy, przystosowanie budowy do pełnionej funkcji, rozpoznawanie na podstawie rysunku, schematu, zdjęcia lub opisu

b) charakterystyczne cechy budowy zewnętrznej mchów, paprociowych, widłakowych, skrzypowych, roślin nagonasiennych, roślin okrytonasiennych

c) przyporządkowanie rośliny przedstawionej na rysunku lub zdjęciu do określonej grupy roślin (mchy, paprociowe, widłakowe, skrzypowe)

d) rozpoznawanie przedstawicieli rodzimych drzew nagonasiennych i liściastych na podstawie rysunku, zdjęcia lub opisu

e) budowa, funkcja i modyfikacje korzenia, łodygi i liścia roślin okrytonasiennych

4. Różnorodność i jedność świata zwierząt:

a) tkanki zwierzęce – charakterystyczne cechy budowy, przystosowanie budowy do pełnionej funkcji, rozpoznawanie na podstawie rysunku, schematu, zdjęcia lub opisu

b) środowisko życia, charakterystyczne cechy budowy zewnętrznej oraz tryb życia parzydełkowców, płazińców, nicieni, pierścienic, stawonogów, mięczaków

c) związek budowy tasiemców z pasożytniczym trybem życia

d) rozpoznawanie przedstawicieli parzydełkowców, płazińców, nicieni, pierścienic, stawonogów, mięczaków na rysunku, zdjęciu lub na podstawie opisu, w oparciu o cechy morfologiczne

e) charakterystyczne cechy ryb, płazów, gadów, ptaków, ssaków i ich przystosowania do życia w różnych środowiskach

f) rozmnażanie i rozwój ryb, płazów, gadów, ptaków, ssaków

g) zmiennocieplność i stałocieplność u kręgowców

h) rozpoznawanie przedstawicieli ryb, płazów, gadów, ptaków, ssaków na rysunku, zdjęciu lub na podstawie opisu, w oparciu o cechy morfologiczne.

III. Literatura

Aktualnie obowiązujące podręczniki szkolne do biologii dla szkoły podstawowej (klasy V– VIII) dopuszczone do użytku szkolnego przez ME

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Biologii dla uczniów szkół podstawowych zostanie przeprowadzony w szkole w następujących terminach:

- 1) pierwszy stopień – 26 października 2023 r. – godz. 8.00 (czas trwania 60 min.)
- 2) drugi stopień – 27 listopada 2023 r. - godz. 11.00 (czas trwania 90 min.)
- 3) trzeci stopień – 26 lutego 2024 r. – godz. 11.00 (czas trwania 90 min.)

Kryteria kwalifikacji uczestników do poszczególnych stopni konkursu dla uczniów szkół podstawowych:

- 1) do pierwszego stopnia przystępują uczniowie na zasadzie dobrowolności;
- 2) do drugiego stopnia kwalifikują się uczniowie, którzy na pierwszym stopniu uzyskali wymaganą liczbę punktów, ustaloną przez szkolną komisję konkursową, czyli co najmniej 70 % punktów możliwych do zdobycia
- 3) do trzeciego stopnia kwalifikują się uczestnicy stopnia drugiego, którzy na tym stopniu uzyskali co najmniej 85% punktów możliwych do zdobycia.
- 4) Uczestnicy trzeciego stopnia mogą uzyskać tytuł laureata lub finalisty:
  - a) laureatami zostają uczestnicy, którzy uzyskali co najmniej 90% punktów możliwych do zdobycia;
  - b) finalistami zostają pozostali uczestnicy zakwalifikowani do trzeciego stopnia, którzy uzyskali co najmniej 50% punktów możliwych do zdobycia.